

Άγιος Κοσμάς Αιτωλός, Καύση καρδιάς για το Γένος: Η θηριομαχία του με τον άγριο Ρωμηό!

/ [Γνώμες](#)

γράφει ο Στέλιος Κούκος

Στον Άγγελο Μαντά (1953-2024)

Άραγε, με πόσους βαθμούς καύσης καρδιάς βγήκε ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός στο κήρυγμά του σε μέρες ιδιαίτερα χαλεπές, επί τουρκοκρατίας;

Μετριέται ο καρδιακός και ψυχικός πυρετός ο οποίος τον διακατείχε για να μπει σ' αυτήν την μεγάλη και κοπιώδη περιπέτεια για να συναντήσει το εξαγριωμένο Ρωμαίικο;

Και, μάλιστα, όταν ο ίδιος δεν βγήκε, απλώς, για να το συναντήσει ή για να το κοιτάξει στα μάτια και να αναμετρηθεί μαζί του ή για να το προσβάλει για την

κατάντια του;

Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός βγήκε για να κάνει κάτι πολύ πιο δύσκολο. Βγήκε για να εξημερώσει το άγριο θηρίο που μάλλον έβλεπε να εξελίσσεται σε τέρας!

Με ποιο σθένος, λοιπόν, αυτός ο μέγιστος επαναστάτης του καιρού του και πασών των καιρών, ίσως και υπόδειγμα σοβαρού επαναστάτη βγήκε για να σκοτώσει τον κατηραμένο όφι; Ότι ο ίδιος το έβλεπε ξεκάθαρα: «αγρίωσε το Γένος μας από την αμάθειαν και εγίναμεν ωσάν θηρία»! Και μάλιστα ρωτούσε και τα θηρία, δηλαδή τους ακροατές του: «Δεν το βλέπετε»;

Έτσι, λοιπόν, μπήκε στον κόπο αυτό ως θηριοδαμαστής! Αλλά, όχι δαμαστής θηρίων για τσίρκο ή για κάποιο ίδιο όφελος! Αντιθέτως! Έμοιαζε, όπως τους πρώτους χριστιανούς μάρτυρες που τους καταδίκάζαν σε θάνατο και τους έριχναν στα ρωμαϊκά αμφιθέατρα και στα στόματα των άγριων θηρίων! Και πολλές φορές τα πεινασμένα από μέρες άγρια θηρία, μετά τους πρώτους βρυχηθμούς τους, πήγαιναν σιμά στους μάρτυρες σαν να ήταν φίλοι από παλιά.

Σαν να συναντούσαν τους «δαμαστές» τους, τους εξημερωτές τους που τα εξημέρωσαν με ιδιαίτερη και πρωτόγνωρη ευσπλαχνία και αγάπη! Μεταδίδοντάς τους, απλώς, την παραδείσια αίγλη και καταλλαγή που υπήρχε ανάμεσα σε θηρία και ανθρώπους. Και, εν προκειμένω, τα αιμοβόρα ζώα, ένιωθαν, ακόμη, και τον πόνο των μαρτύρων από τα απάνθρωπα μαρτύρια στα οποία τους είχαν υποβάλει και άρχιζαν να τους γλύφουν τα αίματα και τις πληγές τους!

Έτσι, ο άγριος Ρωμηός συνάντησε κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις τον ιερομάρτυρα-εξημερωτή του! (Ότι ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, μπορούμε να πούμε, πως «κοιλοπονούσε το μαρτύριο», όπως γράφει για άλλον νεομάρτυρα ο Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης). Και αν μου επιτρέπεται η έκφραση μπροστά του ο άγριος Ρωμηός έπαθε την... πλάκα του, ισοπεδόθηκε, του δόθηκε! Γιατί η συνέχεια της φράσης του Αγίου, «Δεν βλέπετε ότι αγρίωσεν το Γένος μας από την αμάθειαν και εγίναμεν ωσάν θηρία»; είναι: «Διά τούτο σας συμβουλεύω να κάμετε σχολείον, διά να εννοήτε το άγιον Ευαγγέλιον και τα λοιπά βιβλία».

Και γιατί έπαθε την πλάκα του; Γιατί αμέσως όλοι πληρώναμε και αγοράζανε πλάκες και έκτιζαν σχολεία και πλήρωναν δασκάλους και αγόραζαν και πλάκες για να γράφουν τα παιδιά τους! Έτσι, η μόρφωσή και η εξημέρωσή τους συνέχιζε, πλέον, οικεία βουλήσει και ιδίοις αναλώμασι! Με δικά τους έξοδα, γιατί τα άγρια θηρία έφτασαν στο μαζί και στο εμείς! Μια κλίμακα φιλότιμου που εξέθρεψε ο Άγιος με τον λόγο του που, βεβαίως, δεν ήταν πύρινος. (Όπως απαιτούν πολλές φορές από τους εκκλησιαστικούς ομιλητές ποικίλοι ηττοπαθείς). Ο λόγος του

Αγίου ήταν ένα πράο, διακριτικό, μεστό, προσάνναμμα για να ενεργοποιήσει όση ανθρώπινη και θεϊκή φλογίτσα είχε απομείνει στο θηρίο! Ένα πνευματικό φύσημα για να αναπυρωθεί η πνευματική του διάσταση!

Με λίγα λόγια ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός δημιουργούσε στο πέρασμά του αθόρυβα και διακριτικά μια πνευματική και πολιτισμική επανάσταση! Μιαν επανάσταση, επ-Ανάσταση αν θέλετε, την οποία την έκτιζε ο ίδιος σε στέρεο έδαφος και δεν την άφηνε να καταρρεύσει λόγω σαθρότητας του εδάφους. Έτσι, δεν τους μιλούσε και τους έφερνε στο φιλότιμο και μετά τους εγκατέλειπε!

Όχι, έθετε τις προϋποθέσεις για να συνεχίσει το φιλότιμο να παράγει καρπούς μέσω των σχολείων και της ελληνικής γλώσσας! Σαν ένας φιλόπονος γεωργός έβλεπε πού έσπερνε τον σπόρο του και δεν τον πετούσε στα τυφλά! Ο λόγος του, ο σπόρος του, ήταν αποτελεσματικός! Έκτιζε πραγματικά πνευματικά ανώγια και κατώγια μέσα στις καρδιές και τις ψυχές των θηρίων και τα μεταμόρφωνε σε ανθρώπους και τους έκτιζε και σχολεία! Γι' αυτούς που λίγο μετά θα έκτιζαν την δική τους φιλότιμη εθνική επανάσταση τους! Η φλογίτσα είχε πλέον θεριέψει.

Αλλά μήπως τα παραλέμε;

Μήπως εδώ είχαμε μια αντιπαράθεση θηρίων; Μια πραγματική θηριομαχία με επικράτηση του... θηριοδέστερου; Αυτό ίσως μας δίνει και μία απάντηση στο πρώτο μας ερώτημα! Με πόσους, δηλαδή, βαθμούς καρδιακού και ψυχικού πυρετού βγήκε ο άγιος για να συναντήσει τον κόσμο που «αγρίωσεν»;

Και η απάντηση είναι πως: ο Άγιος Κοσμάς, φλογισμένος με άγ(ρ)ιο καρδιακό και ψυχικό πυρετό αγωνίας και αγάπης για τον εξαθλιωμένο ψυχικά άγριο Ρωμηό και το Γένος που εξέπεσε σε... αγένεια, έπιασε τις στράτες, τα καλντερίμια, τα μονοπάτια και τα αδιάβατα μέρη, ακόμη και τα θαλασσινά περάσματα, ανοίγοντας ποικιλοτρόπως δρόμους για να παλέψει σ' αυτήν την ιδιότυπη θηριομαχία!

Μια θηριομαχία που έμοιαζε να αποτελεί την τελευταία πράξη μιας τραγωδίας. Του τέλους του Ρωμαίικου, του ελληνισμού! (Και ως εκ τούτου μπορούμε να υποθέσουμε πως δεν ήταν αυτόκλητος)!

Θα ερχόταν, όμως, η κάθαρση; Και με ποιους τρόπους;

Πώς επεξεργάστηκε μέσα του ο άγριος από αγάπη άγιος θηριομάχος-μάρτυρας την μάχη του με τον άγριο Ρωμηό; Τι πλάνο κατάρτισε για να τον εξημερώσει και να τον θέσει άπαξ και διαπαντός νοκ άουτ;

Είμαι σίγουρος πως κάτι τέτοιο δεν τον απασχόλησε. Η καύση καρδιάς του υπέρ

όλου του Γένους τον παρέδιδε αμαχητί! Στο Γένος! Αυτός βγήκε ως ηττημένος, ως ένας πραγματικός χαμένος, λούζερ (looser) για να χάσει και να ηττηθεί από το αντίπαλο θηρίο! Άλλωστε το περιείχε μέσα του! Αυτός ήταν ο καημός που τον διακατείχε!

Και παραδόθηκε! Και το κατάλαβαν και οι ακροατές του! Όλα τα θηρία, ακόμη και τα αλλογενή!

Ο Άγιος Κοσμάς δεν βγήκε στον δρόμο της θηριομαχίας για την αγάπη, αλλά από την αγάπη που δεν τον άφηνε να ησυχάσει! Ο ησυχαστής ιερομόναχος είχε πυριφλεχθεί! Και ανήσυχος από αγάπη και έρωτα μανικό (μανιακό) δεν μπορούσε να ησυχάσει, πλέον, εις... βάρος των συνανθρώπων του! Και η ανησυχία και η φωτιά που τον έκαιγε για τον συνάνθρωπό του ήταν πραγματική και όχι κατά φαντασία. Δεν ήταν ένας πειρασμός, αλλά μια έκτακτη και μοναδική αρετή, ένα χάρισμα που έδωσε καρπό!

Παρέδιδε την πυρφόρα απ' αγάπη καρδιά του με μια προϋπόθεση! Να την κρατήσουν για πάντα δική τους μέσω της μόρφωσής τους με την ελληνική λαλιά και τα ελληνικά γράμματα για να καταλαβαίνουν το Ευαγγέλιο!

Και ως προς αυτό και πάλιν δεν υπήρχε καμία ιδιοτέλεια εκ μέρους του όσον αφορά τα τελικά αποτελέσματα. Ο ίδιος πραγματοποιούσε κατάθεση ψυχής με προοπτική τον θάνατο, το μαρτύριό του! Και αυτοί την ανάστασή τους. Προσωπική και του Γένους.

Και τα ιερά αίματά του ήταν λίπασμα στην όλη προσφορά της ζωής του. Ενέχυρο και εσαεί τοκισμό για την όλη προσπάθειά του την οποία μια ελπιδοφόρα απελπισία την καθοδηγούσε μέσα στην βαθιά έρημο και νύκτα της τουρκοκρατίας!

Ο Άγιος Κοσμάς ήταν ένα τροχιοδεικτικό που δεν έπαψε να δείχνει, ακόμη, και σήμερα τον στόχο! Εξάλλου σε μέρες... απλόχερης προσφοράς παιδείας όλων των επιπέδων κανένας δεν μπορεί να ισχυριστεί πως αυτή εξημερεύει, εξημερώνει τους μαθητές ή τους φοιτητές. Κανένα ψυχικό βάλσαμο δεν τους παρέχει και πεινασμένοι και μανιασμένοι όλοι άγονται και φέρονται (φερόμαστε) από την αγορά, τις τάσεις της και τα ποικίλα Μέσα. Δηλαδή πάντοτε ενδιάμεσοι και έρμαιο των επιτηδίων και του «διαρκή αντίχριστου» της πλουτοκρατίας, όπως γράφει ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης.

Η σημερινή γιορτή του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού δεν είναι μόνον μια εκκλησιαστική γιορτή, αλλά και μια επέτειος για την νίκη της ελληνικής φωνής

και των ελληνικών γραμμάτων στα σκοτεινά εκείνα χρόνια, όπως και δόξα για την επικράτηση του ήθους που κουβαλούσε ο ίδιος απέναντι στην βαρβαρότητα και την θηριωδία που απειλούσε το Γένος! Και έτσι σώθηκε η ευπρέπεια και η ευγένειά του!

Σήμερα κινδυνεύει; Ας αναλογιστούμε...

Και μέχρι τότε ας μνημονεύουμε Ιερομάρτυρα Κοσμά τον Αιτωλό!

Τον φωτιστή των σκλάβων!

Ότι η καύση καρδιάς του μας κράτησε όρθιους και φωτισμένους!

Πηγή: [pemptousia](#)